

การสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*

*The Construction And Development Of Analytical Thinking
Learning Activity Package In Thai Subject Group For
Prathomsuksa Three Students*

สุจิรา แก้วจินดา **

E-mail: pompamani@hotmail.com

ผศ.ดร.ปริญญา ทองสอน และผศ.ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ***

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามค่าประสิทธิภาพ E1/E2 เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนเทศบาลวัดโฆดทิมทาราม อังเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 39 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย ใช้เวลาในการทดลอง 15 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ ชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ แบบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยและแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 และโปรแกรม SPSS สำหรับหาค่าที่ (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า ประการแรกได้ชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประการที่สองชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ E1/E2=85.47/87.18 ประการที่สามความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประการที่สี่ความพึงพอใจของ

* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา

** นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา

*** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สังกัดภาควิชาการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

นักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกกิจกรรมฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความพึงพอใจระดับมาก

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรม , ทักษะการคิดวิเคราะห์

Abstract

The objective of this research were to construct and develop analytical thinking learning activity package in Thai subject group for prathomsuksa three students, to determine the efficiency of the analytical thinking learning activity package in Thai subject group for prathomsuksa three students according to E1/E2 , to study analytical thinking ability in thai subject group of prathomsuksa three students, to study the student's satisfaction toward learning activity package.

The samples of this study, were 39 students from prathomsuksa 3/2 at Tessabanwatkhodtintaram school, amphur maung, Rayong. The experiment duration was 15 hours.

The research instruments were analytical thinking learning activity package, the analytical thinking learning in Thai language, and the students's satisfaction evaluation form toward the learning activity package. The data was analyzed by standard deviation, E1/E2 and SPSS Program for t-test.

The results were as follow. The first result is an analytical thinking learning package in Thai subjects for prathomsuksa three students are created and developed. The second result is the efficacy value of an analytical thinking learning package was $E1/E2=85.47/87.18$. The third result is the analysis ability in Thai subject of the prathomsuksa three students's post-test was higher than that the pre-test with statistical significance number of .05 and The fourth result is the student's satisfaction toward learning by using the analytical thinking learning package in Thai subject is high level

Keywords : Activity package , Analytical thinking

บทนำ

โลกปัจจุบันเป็นสังคมแห่งความก้าวหน้า การดำเนินชีวิตของคนไทยต้องแปรเปลี่ยนไปจากเดิม ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยจะต้องพัฒนาและปรับเปลี่ยนตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม (อิทธิเดช น้อยไม้, 2545, หน้า 1) การ

ติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเป็นการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิด มีประสบการณ์มากพอที่จะนำไป ใช้ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1) การคิดวิเคราะห์

เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต การคิดวิเคราะห์เป็นการจำแนกแยกแยะข้อมูลองค์ประกอบของสิ่งต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อยๆ การที่เราสามารถจำแนกข้อมูล องค์ประกอบ หรือเรื่องราวของสิ่งต่างๆ ออกเป็นส่วนๆ ได้นั้น จำเป็นต้องมีความรู้และมีข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ นักเรียนจึงต้องฝึกอ่าน ฝึกฟังและแสวงหาข้อมูลความรู้ ซึ่งสาระภาษาไทยเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อช่วยให้สามารถเรียนรู้สาระการเรียนรู้กลุ่มอื่นๆ ได้รวดเร็ว (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2551, หน้า 48 – 49) ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะที่สำคัญในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่นักเรียนนำไปสู่การตัดสินใจ การประเมินในเรื่องต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีการคิดเชิงวิเคราะห์เข้ามาช่วย การคิดเชิงวิเคราะห์จึงครอบคลุมแทบทุกเรื่องที่มาเข้ามาในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยจึงสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อที่จะกระตุ้นและฝึกฝนให้นักเรียนพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ใ้ปัญญาและเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้ถูกต้องและเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

1. เพื่อสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 80/80$
3. เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อประสมที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย คู่มือชุดกิจกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม จัดเนื้อหาเป็น 3 ชุด ซึ่งในแต่ละชุดมีกิจกรรมย่อยๆ ได้แก่

ชุดที่ 1 การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ

ชุดกิจกรรมที่ 1.1 เรื่องการจำแนก

ชุดกิจกรรมที่ 1.2 เรื่องการจัดหมวดหมู่

ชุดกิจกรรมที่ 1.3 เรื่องการสรุปความ

ชุดกิจกรรมที่ 1.4 เรื่องการวินิจฉัยสาเหตุ

ชุดกิจกรรมที่ 1.5 เรื่องการวิเคราะห์ลักษณะ

ชุดที่ 2 การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์

ชุดกิจกรรมที่ 2.1 เรื่องความขัดแย้งหรือ

ตรงกันข้าม

ชุดกิจกรรมที่ 2.2 เรื่องความเหมือน

ชุดกิจกรรมที่ 2.3 เรื่องความแตกต่าง

ชุดกิจกรรมที่ 2.4 เรื่องการเรียงลำดับ

ชุดกิจกรรมที่ 2.5 เรื่องอุปมาอุปไมย

ชุดที่ 3 การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ

ชุดกิจกรรมที่ 3.1 เรื่องวิเคราะห์ส่วน

ประกอบ

ชุดกิจกรรมที่ 3.2 เรื่องวิเคราะห์หลักการ

2. แบบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทย หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการทำชุดกิจกรรม

3. การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามแนวคิดของบลูม

4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง เครื่องมือวัดความรู้สึกอารมณ์ของนักเรียนในเชิงบวก ที่มีต่อวิธีการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม วัดได้จากการตอบแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ ที่มีต่อการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรม

5. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้จากการให้นักเรียนใช้เรียนและทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมและทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ตามค่าประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ คือ $E1/E2 = 80/80$

E1 หมายถึง ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบระหว่างเรียนแต่ละชุดกิจกรรมผ่านคะแนนที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

E2 หมายถึง ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ทางภาษาปลายหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมผ่านคะแนนที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนเทศบาลวัดโชติการาม สังกัดกองการศึกษาเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง จำนวน 9 ห้อง จำนวน 360 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนเทศบาลวัดโชติการาม อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 39 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1.ชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 3 ชุด

2.แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทย จำนวน 30 แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

3.แบบวัดความพึงพอใจ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างชุดกิจกรรมมีขั้นตอนดังนี้

1.1ศึกษาวิธีการสร้างชุดกิจกรรมหลักการและทฤษฎีองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนการสอนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2กำหนดองค์ประกอบชุดกิจกรรม เรื่อง สร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

1.3ดำเนินการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน 3 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ ประกอบด้วย

ชุดกิจกรรมที่ 1.1 เรื่องการจำแนก

ชุดกิจกรรมที่ 1.2 เรื่องการจัดหมวดหมู่

ชุดกิจกรรมที่ 1.3 เรื่องการสรุปความ

ชุดกิจกรรมที่ 1.4 เรื่องการวินิจฉัยสาเหตุ

ชุดกิจกรรมที่ 1.5 เรื่องการวิเคราะห์เสถียร

ชุดที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ประกอบด้วย

ชุดกิจกรรมที่ 2.1 เรื่องความเหมือน

ชุดกิจกรรมที่ 2.2 เรื่องความขัดแย้งหรือตรงกันข้าม

ชุดกิจกรรมที่ 2.3 เรื่องความแตกต่าง

ชุดกิจกรรมที่ 2.5 เรื่องอุปมาอุปไมย

ชุดที่ 3 การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ ประกอบด้วย

ชุดกิจกรรมที่ 3.1 เรื่องวิเคราะห์ส่วนประกอบ

ชุดกิจกรรมที่ 3.2 เรื่องวิเคราะห์หลักการ

การตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมมีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของชุดกิจกรรม และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของกรรมการที่ปรึกษา

2. นำชุดกิจกรรมที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอน และการวัดผลการเรียนรู้ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา เวลา ถัดขั้นตอนในการสอนและอื่นๆ และนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำ

3. นำชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดโฆดทิมทาราม อำเภอเมือง จังหวัดระยองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการทดลองมีขั้นตอนดังนี้

1. ทดลองรายบุคคล ทดลองใช้กับนักเรียนระดับความรู้แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน รวม 3 คน เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา ความยากง่ายของเนื้อหา

2. ทดลองกลุ่มเล็ก นำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนซึ่งมีระดับความรู้แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน รวม 9 คน แล้วปรับปรุงเพิ่มสีสันในบัตรกิจกรรม ก่อนที่จะนำทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

2. การสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ที่มีดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ การเขียนข้อสอบ และการวิเคราะห์ข้อสอบจากเอกสารประกอบการวัดผลการศึกษา

2.2 นำผลการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้และจุดประสงค์จากขั้นตอนแรกไปสร้างแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม และแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ของชุดกิจกรรม

การหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา แล้วนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC)

2. คัดเลือกแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ .05 ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดโฆดทิมทาราม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 คน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้ว

3. นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ได้ตอบให้ 0 คะแนน เมื่อตรวจให้คะแนนเรียบร้อยแล้ว วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยได้ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.26 - 0.77 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.31 - 0.77 แล้วคัดเลือกข้อสอบ จำนวน 30 ข้อ

4. กำหนดคะแนนจุดตัดตามวิธีของแองกอฟฟ์ (Angoff, 1971 อ้างถึงใน ไพรัตน์ วงษ์นาม, 2544, หน้า 325 - 326) ของแบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ

โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ไม่น้อยกว่า 5 ปี เพื่อพิจารณาว่านักเรียนที่มีความสามารถต่ำแต่สามารถยอมรับได้ จะมีโอกาสตอบคำถามแต่ละข้อถูกต้องเป็นเท่าไร คะแนนจุดตัดของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทย เท่ากับ 18 ข้อ จาก 30 คะแนน

5. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกจำนวน 30 ข้อ มาหาค่าเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ 0.87 แล้วจัดทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทย ฉบับสมบูรณ์

3. การสร้างแบบวัดความพึงพอใจมีดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

2. สร้างแบบวัดความพึงพอใจ โดยสร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อ ใช้จริง 10 ข้อ ตามมาตราวัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert Attitude Scale) ชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทั้ง 20 ข้อ เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา ตรวจสอบความชัดเจนทางภาษาและความถูกต้องทางเนื้อหา เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขให้สมบูรณ์อย่างยิ่ง

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสอบถามความพึงพอใจ

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 39 คน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้ว

6. นำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (a- Coefficient) โดยใช้สูตรครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.79

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในกรวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา นำไปให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดโฆดทิมทาราม อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2
2. ผู้วิจัยทดลองกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การวิจัยได้ผลดังนี้

1. ได้ชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นชุดกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นเอกสารรูปเล่ม ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1.1 คำชี้แจง

- 1.2 คำแนะนำสำหรับครู
- 1.3 คำแนะนำสำหรับนักเรียน
- 1.4 แผนการจัดการเรียนรู้
- 1.5 บัตรความรู้
- 1.6 บัตรกิจกรรม
- 1.7 แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

2. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี

ประสิทธิภาพ 85.47/87.18 ซึ่งสูงกว่าค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 80/80$ ตามที่ตั้งไว้

3.ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกกิจกรรมฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความพึงพอใจระดับมาก

การวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1.จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.47/87.18 ซึ่งสูงกว่าค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 80/80$ ตามที่ตั้งไว้ แสดงว่าชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน เนื่องจากชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล และใช้เทคนิค การฝึกทักษะการคิด ได้นำแนวทางของ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551 หน้า 227 - 288) มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนที่แตกต่างกันออกไปในการจัดกิจกรรมในแต่ละแผน การเน้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ในแต่ละด้าน มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน มีความสนใจกิจกรรมที่ทำ และส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนกลุ่ม ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนกลุ่ม ปานกลางและอ่อน นักเรียนจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่ม นักเรียนที่เก่งจะมี

ความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือเพื่อน ส่วนนักเรียนที่อ่อนก็จะมีความสนใจมากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ ประทีป ยอดเกตุ (2550, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.04/81.33 สอดคล้องกับงานวิจัยของภาวัญ สุดสงวน (2549, บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการสอนเขียนบรรยายหรือโครง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนเขียนบรรยายหรือโครง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีประสิทธิภาพ 89.81/91.00 สูงกว่าค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 80/80$

2.ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากชุดกิจกรรมที่ใช้ในการวิจัยมีโครงสร้างชัดเจน มีการฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องทั้ง 3 ด้านและเป็นลำดับขั้นจากง่ายไปยาก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันก็จะการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ทั้งกลุ่มสามารถเรียนรู้ไปพร้อมกันได้ การนี้ตรงกับ ทิศนา แจมมณีและคณะ (2550, หน้า 7-9) ให้ความหมายว่า ชุดกิจกรรมเป็นชุดการเรียนการสอนที่มีรูปแบบการฝึกทักษะที่สามารถสนองความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียน โดยกำหนดเนื้อหาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของฮุสตัน (Houston, 1972, p.10) ที่กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือ ชุดของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์

ตามจุดมุ่งหมาย ในการจัดกิจกรรมในชั้นของการจัด
 ประสบการณ์การเรียนรู้และการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้
 จัดกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจ โดยสอดแทรกการเล่น
 เกม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนาน และจัดกิจกรรม
 โดยยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้ให้นักเรียนได้
 ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการทำงาน
 ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนช่วยกันคิด ซึ่ง
 เป็นไปตามหลักการจัดกระบวนการเรียนรู้ของกระทรวง
 ศึกษาธิการ (2551, หน้า 23) ที่ว่า การจัดการเรียนรู้โดย
 ใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิธีการหรือพฤติกรรม
 ที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นกลุ่มเป็นไปอย่างมี
 ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พัฒนาทักษะ
 การคิดวิเคราะห์ ของประทีป ยอดเกตุ (2550) รตนา
 สิงห์กุล (2550) วิชชุดา บุญณมี (2548) และสกุลการ
 สังข์ทอง (2548) ที่ดำเนินการวิจัยที่พัฒนาทักษะการ
 คิดวิเคราะห์ และผลการวิจัยของผู้วิจัยดังกล่าว พบว่า
 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งสิ้น

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
 การสอนโดยใช้ชุดฝึกกิจกรรมฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจใน
 ระดับมาก เนื่องจาก กิจกรรมมีความน่าสนใจกระตุ้น
 ให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ นักเรียนได้ลงมือ
 ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับลัดดาวัลย์
 แดงใหญ่ (2546, หน้า 45) ที่กล่าวไว้ว่า ความพึง
 พอใจ หมายถึง สภาพความรู้สึกที่ดีทางจิตใจของบุคคล
 ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดสิ่งหนึ่งและความพึงพอใจจะเกิด
 ขึ้นได้ เมื่อได้รับการตอบสนองต่อความต้องการตาม
 จุดมุ่งหมาย ดังนั้นความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
 การจัดกิจกรรมการเรียน จึงหมายถึง ความรู้สึกที่ดี มี
 ความรู้สึกนิยมชมชอบและมีทัศนคติที่ดีในทางบวก จน
 ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจ ส่วนความต้องการของ
 มนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยา

เรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดน้อยลง
 หรือหมดไป ทำให้ความพึงพอใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ข้อเสนอแนะจากการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะ
 การคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถม
 ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดโจัดิมทาราม อำเภอ
 เมือง จังหวัดระยอง มีดังนี้

1. ครูผู้สอนจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม โดย
 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับชุดกิจกรรมนี้อย่างละเอียด
 เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนเป็นไปตามขั้น
 ตอนและบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้
2. ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ทาง
 ภาษาไทยนี้ผู้สอนต้องสอนให้ครบตามขั้นตอนการจัด
 กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผน
3. การสอนโดยชุดกิจกรรมฝึกทักษะการคิด
 วิเคราะห์ทางภาษาไทยนั้น จะต้องแจ้งให้ผู้เรียนได้ทราบ
 ถึงบทบาทของตนเอง โดยรู้จักบทบาทหน้าที่ของตน
 และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบความสามารถในการ
 คิดวิเคราะห์ทางภาษาไทย ระหว่างนักเรียนที่เรียนโดย
 ใช้ชุดกิจกรรมกับนักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้ชุดกิจกรรม
2. ควรมีการศึกษาความก้าวหน้าและความ
 คงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม
 ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทย
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรม
 การเรียนรู้ที่จะพัฒนาทักษะการคิดด้านอื่นๆ เช่น การ
 คิดวิจารณ์ การคิดสร้างสรรค์หรือการคิดแก้ปัญหา
 ให้แก่นักเรียนชั้นอื่น

เอกสารอ้างอิง

- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภา. ทิศนา แจมมณี และคณะ. . (2545). รูปแบบการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปมาเนจเม้นท์ จำกัด.
- _____ . (2550). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีป ยอดเกตุ. (2550). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119เทคนิคพรินติ้ง. ไพรัตน์ วงษ์นาม. (2544). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. (ม.ป.ท.).
- ภาขวัญ สุดสงวน. (2549). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมการสอนเขียนบรรยายโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2*. วิทยานิพนธ์การการศึกษา มหาบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนตรี เข้มกลีกร. (2551). *เกณฑ์ประสิทธิภาพในงานวิจัยและพัฒนาสื่อการสอน: ความแตกต่าง 90/90 Standard และ E1/E2 (How to use efficiency criterion in media research and development : The Difference between 90/90 Standard and E1/E2)*, วารสารศึกษาศาสตร์, ปีที่ 19 ฉบับที่ 1, หน้า 1-16.
- รัตนา สิงห์กุล. (2550). *ผลการศึกษาชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดขั้นพื้นฐานในการสอนที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดาวลัย แดงใหญ่. (2546). *ความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนในวิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิษชุดา บุญณมี. (2548). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความด้วยแผนภาพโครงเรื่องที่เน้นการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สกุณา สัจทอง. (2548). *การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตามสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเทคนิคการใช้และไม่ใช้กราฟฟิค*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อิทธิเดช น้อยไม้. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง นครปฐมบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาหลักสูตร และการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

Houston, W.R. (1972). *Development in struetion module: A modular system for writing modules*. Hoeseton: College of Education University of Houston

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University